

Miljöutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om djurvälstånd och till vissa lagar som har samband med den

Till jord- och skogsbruksutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om djurvälstånd och till vissa lagar som har samband med den (RP 154/2018 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för utlåtande till jord- och skogsbruksutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Tiina Pullola, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Erkki Arnkil, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Susanna Ahlström, jord- och skogsbruksministeriet
- enhetschef Jaana Mikkola, Livsmedelssäkerhetsverket
- professor Anna Valros, Helsingfors universitet, Forskningscentret för djurvälstånd
- docent Laura Hänninen, Helsingfors universitet, Forskningscentret för djurvälstånd
- verksamhetsledare Mai Kivelä, Animalia ry
- direktör för producenttjänster Ulf Jahnsson, HKScan Abp
- jordbruksdirektör Johan Åberg, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- verksamhetsledare Kati Pulli, SEY Finlands Djurskyddsföreningars förbund rf.

Utskottet har fått ett skriftligt yttrande av

- Finlands Kommunförbund
- Finska Kennelklubben.

Utskottet har fått ett meddelande, ingenting att yttra:

- miljöministeriet.

Utlåtande MiUU 46/2018 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Syftet med propositionen är att stärka djurskyddet, djurens välfärd och respekten för djur. Det är enligt utskottet viktiga utgångspunkter för lagstiftningen om djurhållning och behandlingen av djur. Propositionen täcker såväl djur i människans vård som vilda djur.

Regeringen föreslår att det i lagen tas in bestämmelser (8 och 9 §) om de djurarter och djur som får hållas som produktionsdjur, sällskaps- och hobbydjur eller cirkusdjur eller i ambulerande djurställningar (en s.k. positiv förteckning). Ett av syftena med bestämmelserna är att begränsa utnyttjandet av individer av vilda djurarter i nöjesföreställningar. Det ska enligt propositionen i fortsättningen inte vara tillåtet att använda till exempel delfiner för sådan verksamhet. Utskottet anser att förslaget är befogat.

Utskottet välkomnar att nya vetenskapliga forskningsrön om djurs väsentliga beteendemässiga behov har utnyttjats vid beredningen av lagförslaget. Otillfredsställda beteendemässiga behov förorsakar ständig frustration och stress, försvagar djurens välfärd och minskar också den allmänna acceptabiliteten för djurproduktionen. Ett djur är i likhet med människan en kännande varelse med fysiska och psykiska behov samt förmåga att uppleva positiva och negativa känslor.

Utskottet ser det som nödvändigt att trygga djurens välfärd genom effektivare tillsyn och en mer precis lagstiftning om tillsynen (10 kap.). Likaså välkomnar utskottet bestämmelsen (7 § 3 mom.) om skyldighet att hjälpa vilda djur som är skadade eller annars i hjälplöst tillstånd.

Utskottet menar att propositionens förslag att ersätta djurskyddslagen med en lag om djurens välfärd är ett steg i rätt riktning, i och med att lagstiftningen därmed fokuserar mer än tidigare på djurens behov. Utskottet tillstyrker propositionen, men vill att jord- och skogsbruksutskottet beaktar följande synpunkter.

Tillgång till vatten

Huvudregeln är enligt lagförslaget (21 §) att för de däggdjur och fåglar som står under människans vård ska tillgången till vatten säkras på den permanenta djurhållningsplatsen. Såväl födan som drycken ska enligt förslaget anpassas till djurarten samt till djurets ålder, livsfas och kondition samt ändamålet med djuret. Djuret ska ha kontinuerlig tillgång till vatten eller ges vatten regelbundet, beroende på djurets specifika behov. Beroende på djurarten kan, vilket påpekas i propositionen, det lämpliga sättet att ge vatten variera.

Avvikelse från huvudregeln att tillgången till vatten måste säkras kan göras i de situationer som närmare anges i lagen. Genom förordning av statsrådet ska det utfärdas närmare bestämmelser om undantag från skyldigheten att ordna kontinuerlig tillgång till vatten där det är orimligt svårt av orsaker som har att göra med djurhållningsformen och väderförhållandena. På dessa grunder föreslås det att undantag från skyldigheten att ordna kontinuerlig tillgång till vatten ska kunna göras bland annat i fråga om så kallade iglookalvar, draghundar och pälsdjur.

Utlåtande MiUU 46/2018 rd

Utskottet erkänner å ena sidan behovet av att ordna kontinuerlig tillgång till vatten och å andra sidan svårigheterna att ordna detta exempelvis under köldperioder. Några forskningsrön finns inte på området. Likväl orsakar också en måttligt begränsad tillgång till vatten en törstkänsla hos djuret, vilket ger upphov till oro och på sikt minskar foderförbrukningen, även om direkta förändringar som tyder på uttorkning ännu inte kan upptäckas. Utskottet understryker att djurets behov av tillgång till vatten måste säkras. En eventuell begränsning av vattentillgången måste grunda sig på vetenskapliga rön om djurartens vattenbehov och motivation att dricka i olika situationer. Utskottet framhåller att det i det här avseendet kan finnas stora skillnader mellan olika djurarter och exempelvis även mellan olika hundraser.

Djurens behov av att röra sig och bygga bo

Regeringen föreslår ett förbud mot att hålla djur fortlöpande uppbundet på sin plats och begränsa djurets möjligheter att vända sig, med vissa undantag (37 och 38 § samt övergångsbestämmelsen i 119 §). Efter en övergångstid på 15 år blir det enligt förslaget förbjudet att hålla suggor och gyltor i insemineringshäckar. Enligt propositionen blir det förbjudet att hålla andra kor och kvigor än sådana som hålls för mjölkproduktion fortlöpande uppbundna efter en övergångstid på fem år. Regeringen föreslår ett förbud mot att hålla mjölkkor och kvigor fortlöpande uppbundna. För det ändamålet införs också vissa ekonomiska styrinstrument. Bland annat beviljas det från ingången av 2019 inte längre investeringsstöd för byggande av ladugårdar där korna hålls uppbundna. Det här är viktigt, menar utskottet. Avsikten är att utvidga skyldigheten att rasta mjölkkor och kvigor som hålls uppbundna genom en ändring av den tillämpliga förordningen. Det kommer att vara tillåtet att hålla suggor och gyltor i grisningshäckar även i fortsättningen. Genom jordbrukspolitiska åtgärder uppmuntras branschen att övergå till fri grisning.

Det är enligt utskottet viktigt att djuren får röra sig regelbundet och tillräckligt mycket. Produktionsformen behöver inte vara något hinder för att tillfredsställa rörelsebehovet och utgör därför inte en tillräcklig grund för att utifrån vetenskapliga rön konstatera att en viss djurhållning inte tryggar djurens välfärd. Det enklaste sättet att tillfredsställa rörelsebehovet är att låta djuren beta fritt. Flertalet av våra husdjur är ursprungligen betande växtätare, framför allt lamm, getter, hästar och nötdjur, som hålls friskare och mår bättre när de får beta. Att djuren får beta och röra sig fritt innefattar samtidigt många andra positiva element. Djuren får gå på mjukt underlag, de kan obehindrat lägga sig ned och stå sig upp, sträcka på sig, umgås socialt utan hinder eller i stället själva välja större avstånd till andra djur. Likaså kan de äta på det arttypiska sättet och allmänt taget få stimulerande sinnesintryck.

Nötdjur får på bara några dagar ett uppdämt rörelsebehov, som i båsladugårdar under stallfodringsperioden kan tillfredsställas antingen genom att låta djuren regelbundet gå ute eller i täckta hallar. Möjlighet att regelbundet gå ute under stallfodringsperioden gör det lättare att tillfredsställa kornas sociala behov och behov av kroppsvård. Det stärker på många sätt också deras hälsa genom att bland annat förebygga kalvningsrelaterade sjukdomar och befrämja klövhälsan.

I praktiken byggs det inte längre nya båsladugårdar, men de utgör fortfarande flertalet av ladugårdarna. Genom den pågående förändringen kommer båsladugårdarna sannolikt att relativt snart ersättas av lösdriftsladugårdar. Utskottet välkomnar denna utveckling. Det är motiverat att avancera utifrån frivilliga metoder, det vill säga genom ekonomiska styrinstrument och andra lämpliga

Utlåtande MiUU 46/2018 rd

ga verktyg. Att kräva en plötslig och snabb omvälvning kan ge oskäligen kostnader och därmed försvaga den finländska köttproduktionens konkurrenskraft.

Smärtlindring

Enligt propositionens lagförslag 1 ska smärtlindring användas i samband med smärtsamma ingrepp (16 §). Man kan avvika från kravet på smärtlindring bara när ingreppet orsakar endast lindrig eller kortvarig smärta eller om det är fråga om en nödsituation. Avsikten är att genom förordning föreskriva om smärtlindring i samband med till exempel förstöring av hornanlagen hos kalvar och kastrering av grisar. Liksom i nuläget ska ett ingrepp få utföras endast av den som utövar veterinäryrket eller någon annan person som har utbildning eller annan tillräcklig kompetens för att utföra ingreppet. Enligt propositionen ska dessa krav preciseras på förordningsnivå i fråga om olika ingrepp. Utskottet ser det som behövligt att i lagstiftningen införa bestämmelser om smärtlindring. Lagförslaget behandlar dock inte olika djurarter lika på den här punkten. Att vid exempelvis kastrering av grisar endast ge ett antiinflammatoriskt läkemedel är inte en tillräcklig behandling och motverkar inte tillräckligt den smärta som följer av åtgärden. Kastrering av hangrisar kan undvikas bland annat genom att i slakterierna utveckla metoder för avskiljning av galtlukt och genom ändringar i djurskötseln, utfodringen och aveln. Immunokastrering kan vara en temporär lösning. Det skulle också vara möjligt att avskilja kött med galtlukt från annat kött på slakteriet och använda det i produkter där lukten inte påverkar kvaliteten. Om de kända alternativen till kastrering av grisar inte är praktiskt genomförbara måste strävan vara att vidareutveckla dem. Utskottet anser att den för grisarna smärtsamma kastreringen måste överges efter en lång övergångsperiod, vilket också unionen har haft som mål en längre tid. Det finns också anledning att se närmare på hur en säker smärtlindring vid kastrering av renar kan skötas i fältförhållanden. Det föreslås att bestämmelserna om slakt av djur ändras så att djur alltid ska bedövas före blodavtappingen. Livsmedelsverket kan vid behov införa kameraövervakning på slakterierna. Utskottet anser att förslagen är motiverade.

Avel

Det föreslås att bestämmelserna om avel preciseras och förtydligas jämfört med nuläget (25 §). I lagförslaget förbjuds användning av avelskombinationer som sannolikt överför sjukdomar eller andra egenskaper som medför betydande men för avkommans välfärd. Det är också förbjudet att använda sådana djur för avel som på grund av en ärftlig egenskap eller en sjukdom inte kan föröka sig på naturligt sätt eller förökningen sannolikt medför betydande men för djurets välfärd. Dessutom föreslås det att den som äger eller håller däggdjur ska vara skyldig att hindra sina djur från att föröka sig okontrollerat.

De föreslagna bestämmelserna om förbud mot avel som försvagar djurens välfärd är välkomna. Uppfyllandet av målen kan befrämjas genom att veterinärerna åläggs att underrätta tillsynsmyndigheten om kirurgisk korrigerande av ärftliga, osunda strukturella förändringar eller följderna av sådana. Hit hör exempelvis upprepade kejsarsnitt och operationer som vidgar de övre luftvägarna.

Avel som leder till oönskade egenskaper och försvagar djurens välfärd kan förebyggas bland annat genom tillräcklig kontroll och effektiv information.

Utlåtande MiUU 46/2018 rd

Registrering av hundar och katter

Antalet upphittade djur kan minskas genom effektivare ID-märkning och registrering av djur. När ett djur är ID-märkt och ägarens aktuella kontaktuppgifter hittas i ett register, kan djuret återböras snabbare till sin ägare. Enligt propositionsmotiven (s. 36) är avsikten att föreskriva om obligatorisk ID-märkning och registrering av hundar genom författningar på lägre nivå med stöd av lagen om ett system för identifiering av djur. I propositionen konstateras det att bestämmelser om katter kan tas in senare i lagen om ett system för identifiering av djur.

Utskottet anser att det behövs lagbestämmelser om ID-märkning av hundar. Identifiering av hundar och deras ägare är ett sätt att bättre förebygga att hundar skaffas och sköts på ett ansvarslöst sätt. Det motverkar också skadliga följdfenomen som exempelvis hundattacker. En lagfäst ID-märkning och registrering gör det möjligt att få en helhetsbild av hundbeståndet, hundarnas hälsotillstånd och varifrån de kommer. Samtidigt kan myndigheterna utöva tillsyn också över blandrashundar och importerade hundar och ingripa mot valpfabriker och gränsöverskridande handel med hundar. Utskottet menar att ID-märkning och registrering också av katter är motiverat, särskilt för att förebygga att katter överges. Vidare anser utskottet att näthandeln med djur bör regleras.

Fiskar

När det gäller fiskar tillämpas endast kraven i artikel 3.1 i avlivningsförordningen. Enligt den ska djur förskonas från all smärta, plåga eller lidande som kan undvikas vid tidpunkten för avlivning och därmed sammanhängande verksamhet.

Utskottet påpekar att de senaste forskningsrönen visar att fiskarnas upplevelse av smärta inte på något väsentligt vis skiljer sig från exempelvis däggdjurs upplevelse. När fiskarna upplever smärta är det inte frågan om en enbart reflexmässig, mekanisk reaktion. Exempelvis lär de sig att undvika platser där de upplevt smärta. En smärtupplevelse kan förändra fiskarnas beteende i flera dagar. Dessa beteendeförändringar kan lindras genom smärtstillande läkemedel. Det har dessutom i försöksförhållanden påvisats att fiskar med smärta är redo att arbeta för att få smärtlindring. Fiske med krok förorsakar såväl smärta och stress som större eller mindre vävnadsskador.

Utskottet konstaterar att fiske har långa kulturella anor i Finland. Fånga-släpp-fiske (catch and release) ingår inte i denna tradition, utan är en form av fritidsfiske som spridit sig sedan 1990-talet. Fånga och släpp har fått betydelse också för vildmarksturismen. Under utskottets sakkunnigutfrågning framfördes krav på en begränsning av fånga-släpp-fisket, med motiveringen att ny vetenskaplig kunskap om fiskens smärtupplevelser inte stödjer den formen av fiske. Utskottet menar att frågan om fånga-släpp-fiske bör bedömas i ett övergripande och brett perspektiv, och att beslutet om att tillåta eller förbjuda den fiskeformen måste grunda sig på forskning.

Veterinärtjänster

Utskottet anser att lagen om djurvälstånd och de förordningar som utfärdas med stöd av lagen måste säkerställa veterinärtjänster till skäligt pris i hela landet också utanför tjänstetid. Också betingelserna för tillsynen måste förbättras. Myndigheterna måste ges tillräckliga resurser, eftersom de

Utlåtande MiUU 46/2018 rd

för närvarande inte har adekvata förutsättningar att ingripa mot dålig behandling av hundar eller övervaka att förbud mot djurhållning följs.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljöutskottet föreslår

att jord- och skogsbruksutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 30.1.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Satu Hassi gröna
vice ordförande Silvia Modig vänst
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Petri Honkonen cent
medlem Olli Immonen saf
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Rami Lehto saf
medlem Eeva-Maria Maijala cent
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Sari Multala saml
medlem Riitta Myller sd
medlem Katja Taimela sd
ersättare Hannu Hoskonen cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsrad Marja Lahtinen.

Utlåtande MiUU 46/2018 rd
Avvikande mening 1 /vänst

AVVIKANDE MENING 1

Motivering

Regeringen föreslår i propositionen en behövlig reform av den föråldrade djurskyddslagen. Kunskaperna om djurvälstånd har ökat, och samhällets inställning till djur har förändrats. Lagstiftningen borde ha reviderats för länge sedan. Tyvärr har statsminister Sipiläs regeringsprogram hindrat att revideringen av djurskyddslagen görs på en nivå som garanterar djurens välfärd.

Miljöutskottets utlåtande registrerar förtjänstfullt vissa korrigeringsbehov som framkom under sakkunnigutfrågningen. Likväl förbisåg utskottets utlåtande att lagen skulle behöva ändras på vissa andra punkter med stor betydelse för djurens välfärd. Jord- och skogsbruksutskottet bör göra följande paragrafändringar i lagförslaget:

Båsladugårdar och grisningsburar

Konstruktioner som hindrar djuren från att röra sig måste förbjudas. Som utskottet konstaterar är produktionsformen inte något hinder för att tillfredsställa rörelsebehovet och utgör därför inte någon grund för att försvaga djurens välfärd. Övergångsperioden för avskaffning av grisningsburar måste förkortas. Lagförslaget 38 § bör strykas helt. De övergångsperioder som föreslås i 119 § måste vara skäligena.

Kastrering och avhorning

Det föreslås smärtlindring vid smärtsamma kirurgiska ingrepp, men inte i tillräcklig grad. Som miljöutskottet påpekar i utlåtandet räcker det inte med endast antiinflammatoriska läkemedel vid kastrering. Det finns alternativ till kirurgisk kastrering, så fortsatt kastrering kan inte motiveras med tanke på djurskydd. Lagförslaget 15 § 2 mom. 4 punkt om kastrering eller sterilisering av djur bör strykas.

Pälsdjursfarmning

Enligt lagförslaget ska djuren garanteras kontinuerlig tillgång till dricksvatten, men i fråga om så kallade iglookalvar, draghundar och pälsdjur föreslås ett undantag från det kravet. Om drickbart vatten inte kan garanteras, är den aktuella formen av djurhållning inte acceptabel. I fråga om pälsdjur kan djurvälståndet inte heller annars garanteras. Därför måste pälsdjursfarmningen avskaffas efter en övergångsperiod. Samtidigt bör det skapas ett system genom vilket uppfödarna ges stöd för en övergång till andra näringar. Pälsdjuren bör efter en övergångsperiod strykas i förteckningen över produktionsdjur i bilaga 1, och ett avträdesystem bör tas fram.

Djurens egenvärde

Djuren är unika, kännande och medvetna varelser. De finns inte till enbart för att ge människan ekonomisk eller annan nytta. Det måste till lagen fogas ett omnämnande av djurens egenvärde.

Utlåtande MiUU 46/2018 rd
Avvikande mening 1 /vänst

Följande mening fogas till början av 6 § 1 mom.: "Djur är unika, kännande och medvetna varelser med ett egenvärde."

Avvikande mening

Jag föreslår

att lagförslaget ändras på det sätt som anges ovan.

Helsingfors 30.1.2019

Silvia Modig vänst

Utlåtande MiUU 46/2018 rd
Avvikande mening 2 /sd

AVVIKANDE MENING 2

Motivering

Den omsorgsfullt och brett förankrade propositionen har beretts ända sedan föregående valperiod. Tack vare lagen tar arbetet för djurens välfärd många viktiga steg framåt. Tyvärr uppställer Sipiläs regeringsprogram ett strängt förbehåll för lagberedningen, nämligen att lantbruksproducenterna inte får påföras några nya kostnader under regeringsperioden. På grund av det förbehållet och den övriga politiska styrningen saknas ett flertal viktiga bestämmelser som skulle ha förbättrat djurvälståndet. Finländarna vill skydda djuren. Enligt Eurobarometern vill nio av tio finländare att produktionsdjuren ska skyddas bättre än i dag.

Lagen ställer upp minimikrav för hur djur får behandlas. Djurens välfärd och lagstiftningens minimikrav är olika saker. Den finländska husdjursproduktionen är också i ett europeiskt perspektiv ansvarsfull, och tillsynen över att lagstiftningen följs är effektiv. De frivilliga kvalitetssystemen säkerställer en kvalitet som går längre än minimikraven. Flertalet av producenterna vet att ett djur som mår bra också producerar mer. Brister och försummelser beror ofta på att djurägaren har personliga problem.

Lagen utgår från och måste utgå från att djuren har ett egenvärde, och att djuren måste ha möjlighet att uppfylla sina arttypiska beteendemässiga behov. Det är viktigt för djurens välfärd att de kan röra sig, vända sig och lägga sig ned eller stiga upp. Därför bör lagen ändras till den del den fortsättningsvis tillåter att djur hålls i konstruktioner där de inte kan vända sig. Sådana konstruktioner bör utan undantag förbjudas. Principen om djurs egenvärde bör klart skrivas in i lagen.

Djurens egenvärde bör klart skrivas in i lagen

Uppfattningen av djur som varelser med ett egenvärde har förändrats. Den vetenskapliga kunskapen om förutsättningarna för djurs fysiska välfärd har ökat betydligt, och också allmänhetens uppfattningar har förändrats. Forskningen i djurs kognition, det vill säga de mentala processerna hos djur, har gått framåt snabbt under de senaste årtiondena. Likaså har kunskapen om djurs känslor och förmåga att känna smärta ökat. Det bör till 1 § i lagförslaget fogas att djur har ett egenvärde.

Båsladugårdar och uppbindning av kor

I praktiken byggs det inte längre nya båsladugårdar, men de flesta ladugårdarna är fortfarande av denna typ. En strukturförändring har börjat, och båsladugårdarna kommer relativt snart att ersättas av lösdriftsladugårdar. Nötdjur får på bara några dagar ett uppdämt rörelsebehov, som i båsladugårdar under stallfodringsperioden kan tillfredsställas antingen genom att låta djuren regelbundet gå ute eller i täckta hallar.

Det blir förbjudet att hålla andra kor än mjölkkor fortlöpande uppboundna efter en övergångstid på fem år. Ett av de största missförhållandena i den nya lagen är att uppbindning av mjölkkor inte förbjuds. Slopandet av investeringsstöd för nya båsladugårdar och utbyggnad av gamla båsladu-

Utlåtande MiUU 46/2018 rd Avvikande mening 2 /sd

gårdar driver på strukturförändringen, men det sker inte tillräckligt snabbt. Att minimikravet på rastning höjs från 60 till 90 dagar är bra, men endast ett klart förbud, om än med en lång övergångsperiod, hade bättre motsvarat lagens anda, enligt vilken mjölkorna måste ges möjlighet till arttypiska beteenden. Det bör, efter en lämplig övergångstid, vara förbjudet att hålla mjölkkor uppbundna.

Grisningsburar

När grisningen närmar sig får suggorna till följd av hormonförändringar ett starkt behov av att bygga. Cirka 24—12 timmar före grisningen börjar suggan bygga ett bo, och blir då mer aktiv än tidigare och börjar böka och krafsa samman material eller flytta material med munnen. Det är i praktiken svårt för suggan att tillfredsställa bobyggnadsbehovet i en grisionsbur med dess begränsade rörelseutrymme och svårigheten att använda strö. Eftersom bobyggnadsbehovet inte kan tillfredsställas, hämmas utsöndringen av de hormoner som anknyter till grisningen och modersegenskaperna. Grisningen tar längre tid och risken ökar för att grisarna föds svaga till följd av syrebrist eller rentav dör.

Det är beklagligt att grisionsburarna fortfarande tillåts enligt propositionen. Produktionen håller så småningom på att avstå från grisionsburar, och när nya investeringar görs är fri grisning ett alternativ. Den fria grisningen har dock bromsats upp av rädslan för ökad dödlighet hos grisarna. Forskning och praxis visar likväl att dödligheten kan kontrolleras genom fungerande konstruktioner och kompetent omvårdnad. Grisionsburarna bör därför förbjudas genom en tillräckligt lång övergångsperiod, det vill säga inom tio år. Utöver förbudet mot burar bör fri grisning stödjas, så att övergången sker snabbt och producenten kan anpassa verksamheten till den nya situationen. Fri grisning bör uppmuntras genom högre ersättningar för djurens välbefinnande.

Tillräcklig smärtlindring

Lagförslaget behandlar inte olika djurarter lika när det gäller smärtsamma ingrepp. Lagen måste garantera tillräcklig smärtlindring vid åtgärder som medför smärta. Det måste genom lagen åläggas skyldighet att planera smärtlindringen så att den åtgärd som orsakar smärtan inleds först när det smärtstillande läkemedlet har börjat verka och så att smärtlindringen fortgår så länge den behövs. Det bör för övrigt noteras att avhorning av kalvar eller vuxna djur visserligen görs för att säkerställa djurens välfärd, men inte alls är nödvändigt om bara djuren har tillräckligt mycket utrymme. Vid utomhusuppfödning kan man avstå från avhorning. Djuren kan då exempelvis använda hornen i det sociala umgänget och för hudvård. Lagen måste preciseras så att tillräcklig smärtlindring måste användas vid alla smärtsamma ingrepp.

Kontinuerlig tillgång till vatten för alla djur, också pälsdjur

Det är viktigt att ett krav på kontinuerlig tillgång till vatten tas in i lagen. Reformen urvattnas av det undantag som görs för pälsdjur, draghundar och så kallade iglookalvar. Kontinuerlig tillgång till vatten måste genom lagen garanteras alla djur. Beroende på djurarten kan det lämpliga sättet att ge vatten variera. Närmare bestämmelser om föda och dryck för olika djurarter utfärdas på förordningsnivå.

Utlåtande MiUU 46/2018 rd Avvikande mening 2 /sd

Hundavel och valpfabriker

Hunduppfödningen har i Finland av tradition varit småskalig. Lagen måste stödja att hundar uppföds och hålls ansvarsfullt. Det är angeläget att det i lagen föreskrivs att strävan är att producera funktionsdugliga och friska djur. Enligt propositionen ska man vid avel endast använda fysiskt och psykiskt friska djur, medan klart skygga eller aggressiva djur inte bör användas. Med tanke på strävan att motverka valpfabriker och tillsynen över oorganiserad hunduppfödning är det välkommet att det i lagförslaget sägs att ägaren och djurhållaren är skyldiga att hindra sina djur från att föröka sig okontrollerat. Utan lagfäst ID-märkning och registrering av ägaren är det dock omöjligt att kontrollera detta eller sköta tillsynen över aveln. Det är bra att det i lagen föreskrivs om ID-märkning och registrering av hundar, och det är angeläget att det genomförs så snart som möjligt.

Paragraferna som syftar till att förhindra avel som försvagar djurens välfärd är välkomna, men för att de effektivt ska gynna djurens välfärd på det sätt som avses i lagen måste det i förordning fastställas skyldighet för veterinärer att anmäla vissa kirurgiska ingrepp som korrigerar ärftliga, osunda strukturella förändringar eller följderna av sådana. Hit hör exempelvis upprepade kejsarsnitt och operationer som vidgar de övre luftvägarna. Likaså bör det genom förordning förbjudas att efter vissa korrigerande ingrepp delta med djuret i tävlingar som mäter förädlingsvärdet.

Yrkesmässig djurhållning

Kompetenskraven för yrkesmässiga djurhållare måste preciseras. Det är bra att yrkesmässig och storskalig djurhållning definieras noggrant i propositionen. I lagförslaget redogörs dock inte helt klart för vad som avses med utbildning eller annan tillräcklig kompetens för den som yrkesmässigt eller annars storskaligt håller djur. Det är oklart vad som avses med "på annat sätt förvärvat tillräcklig kompetens". Lagen bör preciseras till denna del.

Tjänsten som djurskyddsombudsman måste återinföras

Det är angeläget att återinföra tjänsten som djurskyddsombud. Tjänsten inrättades på yrkande av SDP under regeringsperioden 2011—2015, men drogs in under innevarande regeringsperiod. SDP har ett flertal gånger krävt att tjänsten inrättas på nytt och görs permanent. Ärenden som anknyter till djurrättigheter såsom djurens välbefinnande, frågor kring matens ursprung samt intresse för att hålla keldjur skapar ett behov för en självständig statlig myndighet. En djurskyddsombudsman behövs också i fortsättningen för att koordinera samhällsagendan, debatten och politiken i anslutning till djurens rättigheter samt samarbetet mellan olika parter i djurskyddsfrågor. Kostnaderna för tjänsten har uppgått till endast cirka 100 000 euro per år.

Registrering också av katter

Vi undertecknade välkomnar att den obligatoriska ID-märkningen och registreringen av hundar framskrider. Också obligatorisk ID-märkning och registrering av katter bör införas så snabbt som möjligt.

Utlåtande MiUU 46/2018 rd
Avvikande mening 2 /sd

Avvikande mening

Vi föreslår

att jord- och skogsbruksutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 30.1.2019

Riitta Myller sd
Katja Taimela sd

Utlåtande MiUU 46/2018 rd
Avvikande mening 3 /gröna

AVVIKANDE MENING 3

Motivering

Jag omfattar innehållet i ledamot Modigs avvikande mening. Dessutom anser jag att miljöutskottet borde ha föreslagit för jord- och skogsbruksutskottet att i behandlingen av ärendet utgå från lagmotion LM 39/2018 rd.

Avvikande mening

Jag föreslår

att jord- och skogsbruksutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 30.1.2019

Satu Hassi gröna